

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Programul misiunilor religioase

organizate la Sf. Mănăstire Hodoș Bodrog (5-6, 14-15 August) și la Schitul „Sf. Gheorghe” (14 Septembrie) 1947

SCOPUL PELERINAJELOR: Dobândirea păcii lui Hristos: pacea lăuntrică și roadele păcii lăuntrice.

La Mănăstirea Hodoș-Bodrog

în 5-6 August în 14-15 August

ora 3 p.m. *Ceasul al nouălea, Vecernia și cuvânt de*
începere a misiunilor cu predica I. P. C. Arhim.

Iulian Nicoară despre: „*Pacea lui Iisus Hristos*”
ora 4 p.m. *Sf. Maslu* cu predica: „*Dobândirea păcii*
lăuntrice cu ajutorul Sf. Taine”

Preot A. Goia. Preot G. Păiușan.

ora 6 p.m.

Sedința demonstrativă a *Drumul Crucii* (14 medi-
Școalei de Duminecă tații) de Protos. Ștefan
cu cântări ale Oastei Lucaciu și Preoții: Gh.
Domnului (Pr. I. Un- Lițiu, P. Bogdan și D.
reanu). Tudor.

Ora 9. p. m.

Privegherea praznicului (Pavecernița mică, Mezonop-
tica și Utrenia) cu predica: „*Rugăciunea împă-*
careea omului cu Dumnezeu și ferisirea păcii a-
devărate”.

Preot E. Bențea Ierom. A. Bender

Ziua praznicului ora 3 dimineața

Canon de pocăință către *Acatistul sf. Omofor al*
Domnul nostru Iisus Maicii Domnului.
Hristos.

Sfânta Liturghie pentru împărtășirea pelerinilor cu
predica: „*Sf. Taine a Mărturisirii și a Impăr-*
tășirii formează siguranța păcii și a fericirii
sufletești”.

Pr. I. Faur. Pr. I. Poleac

Ora 6 dim.

Drumul Crucii (14 me- *Sf. Maslu* cu predica „*Ru-*
ditații): Preoții Z. Bră- *găciunea îndreptată către*
deanu, T. Herbei și *Maica Domnului dă tărie*
Gh. Balta *și vindecare celui bolnav*”
de Preot T. Șerb

Ora 8,30 dim.

Acatistul Domnului nos- *Acatistul Adormirei Prea*
tru Iisus Hristos Sf. Născătoare de D-zeu

Sf. Liturghie în sobor cu predica protosului.

NOTĂ: P. C. Preoți sunt invitați ca din parohiile unde pleacă pelerini să nu-i lase singuri, să-i pregătească din vreme în Școala de Duminecă, ca atât pe drum, cât și mai vărtos pe teritorial Mănăstirii și a schitului, să dovedească ținută creștinească și evlavie pilduitoare. Curtea Mănăstirii, cât și platoul din fața paraclisului dela Schit, sunt a fi considerate pe durata Sf. slujbe, de naie bisericească, cinstindu-se ca atare. Spovedaniile se vor face de duhovnici anume desemnați. Locurile unde se vor face spovedaniile vor fi anume amenajate în vederea acestui scop.

Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog la 21 Iunie 1947.

La Schitul „Sf. Gheorghe” (seredeu)

în 14 Septembrie

ora 5 dim. plecarea din gara Arad-Podgoria

ora 7 „ *Acatistul Sf. Cruci* în Biserica din
Covăsiș.

orele 7-9 a. m. *Drumul Crucii* cu 14 meditații de:
Protos. Șt. Lucaciu, Preoții: Gh. Lupșa,
I. Crișan și T. Magoș.

ora 10,30 a. m. Sf. Liturghie slujită în sobor cu
predica protosului.

ora 12 *Sf. Maslu* cu predica despre: „*Sfânta Cruce*
tăria și sprijinul celor întristați” de
Preot D. Rujan.

ora 2 p. m. *Vecernia* urmată de ședința *Școalei de Du-*
minecă.

ora 6 p. m. *Rugăciune de încheiere* în biserica din
Covăsiș (Rug. Sf. Cruci cu înge-
nunchere, urmând troparul gl. 1 Mân-
tuește Doamne poporul Tău...)

EXAMEN DE RELIGIE

Cercetând în continuare dările de seamă despre sfârșitul anului școlar catehetic, aflu că un protopop constată cu mare satisfacție că examenele de Religie în acest an s'au ținut în tradiționala atmosferă sărbătorească, prilej al școlarilor un adevărat prasnîc sufleteș, sărbătorit cu fastul cuvenit atât de elevi, cât și de învățători.

În acest scurt articol să ne oprim la importanța examenului de Religie, care trebuie să fie sărbătoarea elevilor, învățătorilor și a părinților.

Rolul examenului de sfârșit de an s'a discutat de anumite cercuri didactice, cărora în ultimii ani le-a reușit să le suprimă, înlocuindu-le cu lucrările de sinteză, excursii ori serbări școlare. Noi nu tăgăduim însemnătatea pedagogică a acestor trei mijloace de învățământ, dar nu le putem atribui capacitatea de înlocuire, pe cari numai singurul examen de sfârșit de an îl poate da. Sinteza, excursia și serbarea, sunt auxiliare preferite în vederea pregătirii acestor examene. La niciun caz suplinitoare!

Să ne evocăm emoționantele scene trăite în copilărie cu ocazia examenelor dela vechile noastre școli confesionale.

În vremea aceea examenul era prasnîcul cel mare al satului. Din mediul tractual descindea protopopul, dela Episcopie venea delegatul comisar, membru selecționat din corpul didactic, iar din satele vecine sosiau dascălii, preoții și alți musafiri bineprimiti la casele ospitaliere din parohia, unde în acea zi școlarii secerau roadele muncii unui an școlar. Părinții elevilor prețuiau examenul asemenea unui lan bogat în spice. Pregătiți pentru acest prasnîc anual, îmbrăcați în haine de sărbătoare, asistau cu dragă și primitoare inimă la desfășurarea examenului început cu cântarea majestoasă a chemării Duhului sfânt: „Impărate ceresc“. În sala împodobită cu flori și ramuri, pe pereți cu decorațiunile și lucrului de mână ale elevilor, fiecare participant se transpunea într-o atmosferă bisericască de adevărată cucernicie, atenție și copleșiți de binecuvântată mulțumire sufletească. Întrebările puse și răspunsurile date în această ambianță de gând bun, înțelegătoare și minime deșteptată, cădeau ca niște fructe coapte, desprinse de pe ramurile luminate de suflul sfânt al celui dintâi dintre dascăli: Hristos-Învățătorul.

Biserica, statornică pe temelii vecinice, nu poate suprima, sub motiv de experimentare, a-

tari comori spirituale, pe care singur examenul, cu farmecul său specific, îl poate da omului cu dragoste de carte și iubitor de credință. Organele noastre centrale, cel puțin la studiul Religiei, mențin cu stăruință atmosfera de înălțare și de covârșitoare mulțumire sufletească atât pentru învățători cât mai vădit pentru elevi și părinții acestora. Noi nu punem în discuție nici dintr'un punct de vedere menținerea ori suprimarea examenelor de sfârșit de an. Ne ținem însă cu tot sufletul de darurile catihetice ce ni le oferă examenul de Religie. Suntem pe deplin convinși de neprețuita valoare a acestor auxiliare pedagogice, cari revarsă an de an comori sufletești din vistierul bunătăților legii noastre străbune, având cei prezenți sentimentul unor înălțări asemenea celorla trăite la slujbele aduse spre lauda lui Dumnezeu.

Indemnăm deci în mod foarte stăruitor pe preoții-cateheți să dea toată importanța pedagogică și religioasă acestor manifestări de credință, care se dovedesc examenele de Religie. Îndeosebi vor pregăti din vreme atât pe elevi cât și pe părinții acestora pentru crearea acelei atmosfere de înaltă satisfacție duhovnicească, pe care trebuie s'o dea tuturor celor de față examenul de Religie.

Elevii vor fi atrași cu fiecare lecție în sfera de interes față de această solemnă dare de seamă despre tot ce s'a învățat la ora de Religie în cursul unui an școlar. Se va trezi conștiința lor în ce privește acea recoltă bogată de roade binecuvântate la „secerișul“ sfârșitului de muncă școlară în respectiva clasă. Pomenindu-le despre venirea acestui eveniment școlar, elevii vor împărtăși această veste acasă părinților și membrilor familiei lor. Se va găsi și fericitul prilej, când preotul catehet va putea direct să vorbească cu părinții despre data ținerii examenului, ca despre un însemnat eveniment din viața parohiei. În deosebi va stărui pe lângă latura educativă a examenului, care descoperă valorile și statornicește ierarhia acestora.

După ce a trezit în sufletul elevilor și cel al părinților interesul viu față de examen, catehetul va câștiga și binevoitorul concurs al membrilor corpului didactic în frunte cu directorul școlar, asupra cărora acest eveniment trebuie să lase urme binecuvântate.

Cu o mică osteneală, și între împrejurările actuale vom reuși să procurăm din nou farmecul neuitat al examenului din școala noastră.

stră confesională de odinioară.

Părinții elevilor doresc să participe la aceste manifestări de credință și lumină. Noi de ce nu le-am satisface această dorință, mai ales că ne secondează în munca noastră învățătoarească?

Catehetul însă să-și pregătească oră de oră lecțiile fiindcă ele sunt ochiurile lanțului, ce se va depăna strălucind la examen. — et. —

Critici moderne și creștinismul

Realitatea care a preocupat, predominat și frământat viața omenească în toate părțile și locurile, a fost religia cu manifestările ei practice. În orice studiu de progres și lumină, omul nu s'a putut dispensa de viața religioasă, căci trăia închinându-se și murea rugându-se unei divinități în care credea și dela care nădăjduia.

Între multele forme de religii, creștinismul, care beneficiază de maximum de veritate și în care cele două realități: Dumnezeu și om se găsesc în cea mai strânsă comuniune, s'a integrat în rosturile vieții practice, fiind prin aceasta cea mai utilă idee spre progresul umanității și necesitățile vieții. Creștinismul diriguiește sensul și scopul vieții cu întreg cortegiul preocupărilor ei spre ținte care trec peste lumea și realitatea văzută depășindu-o, având drept scop o sancțiune și o fericire suprapământeană. Privită astfel viața aceasta primește sens prin și către viața de dincolo. Ferestrele cele mai clare și curate, prin care se zăresc orizonturile vieții suprapământesti, religia creștină le are. Prin ea toate funcțiunile sufletești ale vieții de aci își primesc verificare, năzuind spre realitatea celei de dincolo, unde totul vom vedea „fața către față“, nu ca în oglindă.

Dar, depășindu-se scopul vieții pământești, fiind realizarea ei într'o altă formă de viață superioară, — zice o anumită critică, — se pauperizează aceasta de aci. Și atunci toate faptele precum și țelul acțiunilor omenești nu-și epuizează toată energia pentru viața aceasta, ci pentru o' alta pe care o presupune și așteaptă. Creștinismul, astfel privind această chestiune, declară că lupta omenești în general și a omului în special nu trebuie să se dea pentru fericirea de aci, ci pentru care o să fie. În felul acesta deci energiile vieții pământești sunt anihilate sau chiar suprimate. Vede — această critică — prin religie și în special prin creștinism îngustat scopul vieții pământești. Îmbătați de fericirea ce va să fie, — zice această critică — oamenii religioși abandonează realitatea vieții de aci pentru himera celei de dincolo. Ea se prezintă periculoasă pentru como-

ditatea și viața practică a omului. Dacă preocupările religiei și în special ale creștinismului ar fi numai de natură teoretică, rolul ei n'ar fi prea periculos pentru viață, dar văzând că aiei importanța ei este diminuată s'a refugiat în practica vieții câștigând aci terenul pierdut de dincolo și determinând o anumită atitudine față de ea. A intrat în frământările vieții pentru a dirija sensul ei spre țeluri cunoscute numai de ea, poate de multe ori contrare tendințelor firești ale omului.

O altă critică se ridică din partea acelor care vorbesc și văd regenerarea omenești și asigurarea fericirii individuale prin buna îngrijire și întreținere a corpului și socot creștinismul o piedică în cale dezvoltării și atingerii acestui ideal. Bine înțeles că idealul lor — fericirea vieții pământești — constă în buna funcționare a organelor corporale și armonica lor dezvoltare. Ori creștinismul, vizând scopul ultim al vieții ca realizându-se într'o lume și împărăție viitoare, neglijează aceste cerințe, pentru ce va urma în viața de dincolo. Mai ales că la această lume presupusă fericită se ajunge pe calea renunțării — desăvârșire spirituală și morală —, moartea fiind ușa prin care se intră în ea. De aceea în această viață — în creștinism — se caută să se deprecieze, dacă nu chiar să se anuleze orice preocupare pentru o bună dezvoltare fizică.

Punându-se prea mult accentul pe spiritualitate și moralitate îmbinată și cu austeritate, creștinismul diminuează rostul vieții în esența ei, și este într'o flagrantă opoziție cu caracterul de virilitate și exuberanță a vieții corporale, cerută bine înțeles și de educația necesară a sănătății corporale. Omul „spiritual“ al religiei în genere și al creștinismului în special, este opus omului „carnal“ al vieții cotidiene. El tinde spre mortificarea cărnii, pe când viața cu tendințele ei spre glorificarea ei. Deci contradicție între viața de toate zilele și creștinism, zic ei, există. Temeiurile acestea sunt invocate de câteori sunt apreciate bunurile vieții omenești sau tendințele firii noastre stricată de păcat.

Preot Alexandru Budaș

Sfintească-se numele tău

Oamenii când se'ntâmpină unul pe altul, când se întâlnesc, își dau binețe, se recomandă, își rostesc titlurile, își fac rapoarte, sau își zic câteva cuvinte amabile, de conveniență: „Să trăiți domnule general!“, „Am onoare domnule Șef!“, „Bine ați venit!“ și altele ca acestea.

Cu Dumnezeu ne întâlnim cu deosebire în rugăciunea „Tatăl nostru“, după ce-L stri-

găm, și înainte de a-l adresa cererile propriu zise, ne simțim datori să-i adresăm și câteva cuvinte de preamărire. Nu-l zicem: „Te salut!”, „Sărut mâna!” sau într'alt fel de acesta omenesc, ci-i zicem, cum numai unul Dumnezeu i se cuvine a zice: „Sfîntească-se numele tău”.

Aceasta însemnează, Doamne, Tată, să existe în veci numele Tău, să fie viu, să fie prețuit de oameni, să fie altoit în sufletul lor, să se dovedească existența Ta, eficiența, folosul și necesitatea Ta.

Căci mulți oameni nu văd în Dumnezeu ceva sfințitor, viu și lucrător. Văd în el un arhitect, care a creat bine și foarte frumos toate câte sunt, dar care nu se mai ocupă de ceea ce facem și de ceea ce spunem; un Dumnezeu mort, care nu se'nduioșează de rugăciuni și nici se mînie la blesteme și fărădeieri. Nu-i acesta Dumnezeul adevărat. Să-i ia locul un altul în inima omului. Dumnezeu cu nume sfințit de oameni, e Dumnezeu care susține, ajută, răsplătește, iartă, mîngâie și pedepsește. Dumnezeu fără care nu poți fi ceea ce vrei să fii. Dumnezeu fără a cărui pîrintească guvernare ți devii propriul tău tiran și uzurpător. Dumnezeu care nu-ți închide o ușă, fără să-ți deschidă alta. Dumnezeu care nu se lasă rugat mult, dar nici tras pe sfoară. Dumnezeu care te chiamă prietenește, previne și-apoi condamnă irevocabil.

Un nume de Dumnezeu nesfințit de oameni, e un nume ca și de om simplu, e ca un drapel care nu-i al niciunei țări, pe care n'are cine să-l poarte, care n'are manifestanți, care n'are închinători, în fața căruia nu stă nimeni „drepti”, sau nu-și ridică nimeni pălăla. Dacă numele lui Dumnezeu nu-i sfânt, dacă oamenii rostesc „Dumnezeu” cum ar rosti „Mână birjar!” sau „Cea boian!”, apoi ai Satanei suntem încă după acest tărâm.

Doamne, să n'ai un astfel de nume printre noi. Nu vrem un Dumnezeu numai cu ceva mai mare în grad decât oamenii. Vrem un Dumnezeu fără care să nu putem face nimic, fără a cărui ajutor și porunci, da, să ne piară urma de pe acest pămînt. Alexandru cel Mare, zicea către un soldat de al său fricos, care deasemenea se numea Alexandru: „Îți schimbă ori numele, ori purtarea!” Azi, să ne schimbăm ori purtarea, ori numele, ori Dumnezeul.

Puneți numele lui Dumnezeu pe buzele copiilor, cu paza și cu bucuria cu care se pune mierea. Să le fie tuturor în viață stîlp și creastă de munte, pe care, acolo s'o găsească și s'o lase veacurile. Dreptul și nevinovatul, să se poată apăra cu acest nume în fața împilătorilor, bătându-se cu fiască încredere peste plept și chemându-l de martor cu cutremur. Să fie văduvei și orfanului tutor, bolnavului prieten, robului judecător, săracului sălaș și izgonitului refugiu. Ingerii, când vor culege ultimele cuvinte de pe bu-

zele muribundului, să audă nesmintit, și-acest nume sfințit.

Sfîntească-se numele lui Dumnezeu prin faptele noastre, ca văzând cei și mai răi decât noi aceste fapte, să rămână uimiți, să se răsgândească și numele Lui să-l preamărească.

Pr. Gh. Perva

Lupta împotriva păcatului

Suferința, care este o consecință a păcatului, a format totdeauna problema de căpetenie a tuturor oamenilor înțelepți din toate timpurile. Mereu preocupați de ușurarea vieții omenești, au căutat să găsească soluțiile cele mai potrivite prin cari să îndulcească suferința, acest ghimpe omenesc, iar vieța să devină mai ușoară și mai plăcută.

S'au scris biblioteci întregi de cărți, s'au creat curente, s'au întemeiat religii, s'au născocit formule magice, s'au făurit teorii filosofice, invenții științifice, creații culturale și artistice, s'au pornit la lupte masele omenești, toate pentru înăturarea suferinței și câștigarea fericirii.

Suferința care este „a doua noastră substanță”, cum se exprima cineva, și care urmărește omul întocmai ca umbra lui, prin gama ei infinit de nuanțată, exercită ca un tiran o presiune constantă asupra spiritului omenesc. O găsim pretutindeni, în casa bogatului ca și a săracului, în casa savantului ca și a ignorantului. Ori în ce parte ne'ntoarcem, ea ne iese în cale. De aceea, ca să fie înlăturată, i s'au cercetat cauzele și s'au dat remediile.

Școala hedonistă, în fruntea căreia se găsea marele filosof al antichității Epicur, spunea că izvorul suferinței este în dezordinea imaginației și în disproporția dorințelor cu realitatea. „Să păstrăm — spunea acest mare filosof — ideile cari ne fac fericiți și să alungăm pe cele funebre”. „Contra asalturilor nedreptăților soartei și pasiunilor oarbe, înțelepciunea te chiamă să iubești renunțarea, nu pentru ea însăși ci pentru liniștea pe care o dă sufletului”. După această școală, înlăturarea suferinței constă în satisfacerea plăcerilor.

Deasemenea școala stoică, credea că a rezolvat problema suferinței, printr'o resemnare complectă în fața durerii. „Durere tu nu ești decât un cuvânt”, spuneau ei. „Să o lăsăm să treacă așa cum stîncile țărnilor, lasă să treacă peste ele valurile ce le bat cu furie”. Unii adepți ai acestei școale filosofice, cum era d. p. filosoful Seneca, recomandau și chiar puneau în practică sinuciderea. Dar prin aceasta ei nu deslegau problema, ci aduceau o negare a valorii vieții și dădeau expresie celei mai mari desnădejdi.

Un alt curent filosofic, pesimismul, a ajuns până acolo, că n'a mai recunoscut vieții nici un rost. Vieța n'are pentru ce să fie trăită — spun ei, — căci

e numai suferință și amăgire. Atitudinea adoptată de ei față de viață era sinuciderea, ori nimicirea. În această categorie se situează și religiile vechi orientale, budismul, brahmanismul etc. cari învață că omul ca să scape de suferința vieții, trebuie să-și nimicească corpul, ca astfel să intre în Nirvana.

Optimismul însă, închide ochii în fața răului, și spune că tot ce există — deci și viața — este bun.

Pozitivismul modern a încercat și el să suprimă suferința, prin cele două arme puternice: știința și iubirea. „Iată tot ce-i trebuie omului ca să nu mai sufere. Să modelăm viața după nevoile noastre, să reducem câmpul suferinții și să deschidem în jurul nostru noi izvoare de bucurie; să ne facem viața mai conformă cu cerințele vieții de aici, de pe pământ, iată problema“. Dar s'a dovedit că sfârșitul împlinirii dorințelor trupești, este o amărăciune și mai mare și nu o fericire. O viață materială, lipsită de cea spirituală este un nou sens. Rămâne o manifestare vegetativă, animală, și nimic mai mult.

Față de toate aceste dibuiri filosofice, a venit creștinismul cu autoritatea lui divină, pătrunzând până la rădăcinile suferinței; i-a găsit cauza principală și i-a dat remediul cel mai potrivit. El a spus că izvorul suferinței este păcatul, adică tocmai împlinirea dorințelor trupești, răsturnând astfel întreaga construcție filosofică, și învățând înăbușirea acestor dorințe prin virtuțile creștine.

Păcatul este deci cauza suferinței și el trebuie întâi învins.

Creștinismul a dat cea mai categorică deslegare acestei probleme, propovăduind, nu resemnarea și nici distrugerea vieții, ci lupta împotriva păcatului. Mântuitorul Hristos a spus: „Nu tot cel ce zice Doamne, Doamne, va intra întru împărăția lui Dumnezeu, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri“ (Lc. 6,46). Sau, „Cel ce voește să vină după Mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze“ (Mc. 8,34).

Iată deslegarea. Suferința nu este un blestem, ci o binecuvântare, o școală, care ne învață cum să câștigăm fericirea. Cine n'a suferit niciodată, acela nu va ști niciodată ce-i fericirea adevărată și nu o va ști prețui.

Mântuitorul Hristos, ne-a arătat cel mai înălțător exemplu de răbdarea suferinței și de înfrângerea păcatului. Datorită acestui fapt, a determinat pe sf. ap. Pavel să scrie: „Nu este un alt nume sub soare în care aflăm mântuirea afară de cel al lui Iisus“.

Păcatul este o realitate, o funestă realitate, după cum o mărturisește sf. ap. Pavel: „Nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc. Și dacă fac ce nu vreau, nu sunt eu cel ce fac, ci păcatul care locuiește în mine“ (Rom. 7,15-17). Și fiindcă păcatul este o realitate, pe care nu o putem tăgădui și car

aduce disordine în lume, trebuie pornită lupta împotriva lui.

Unii filosofi văzându-i covârșitoarea influență și neputință de a-i face față, au căzut în pesimism ca Schopenhauer, sau în ateism ca Budha. Alții au tăgăduit chiar providența divină, cum a făcut-o însuși Aristotel, sau au mers până acolo, spunând că lumea este făcută de un Dumnezeu rău, ca arienii, gnosticii și maniheii.

Problema păcatului și a suferinței a dat totdeauna de lucru minților omenеști, dar îndeosebi azi, este cea mai arzătoare problemă, ce preocupă mințile conducătorilor contemporani. Dar singuri, fără ajutorul lui Dumnezeu, nu o vor putea niciodată rezolva.

Este cea mai spinoasă problemă ce frământă azi întreaga omenire.

De aceea, azi când se caută pe toate căile să se înlăture cauza suferinței și a mizeriei, și se caută să se dea o regenerare temeinică omenirii, trebuie să se țină seama și de principiile învățaturii creștine, cari s'au dovedit, a fi de netăgăduit folos progresului omenesc.

Azi este timpul celui mai arzător misionarism, ce nu mai îngăduie nicio amânare. Lupta contra păcatului trebuie dusă cu toată seriozitatea, nu numai de slujitorii altarului, ci de toți fiii credincioși ai bisericii. Clerici și mireni, sunt chemați azi de aceeași poruncă: înfrățiți, cot la cot, să pornească lupta împotriva celui mai mare dușman al fericirii omenеști, contra păcatului.

Biserica și Statul, cele două puteri lăsate de Dumnezeu în slujba binelui omenesc, sunt chemate să-și dea mâna, ca împreună să ducă marea și greaua misiune a regenerării spiritului omenesc.

Potrivit acestei colaborări armonioase, suntem profund convingși, că din cea mai grea cădere, iar se poate naște comportarea morală, indispensabilă unei vieți sănătoase, și cu ea puterea de existență și de durată a vieții pașnice pe pământ.

Pr. Marin Sfetcu

Despre ce să predicăm ?

Dumineca a opta după Rusalii despre:

RĂMĂȘITELE DE SFĂRĂMITURI.

Inmulțirea pâinilor este minunea, despre care se învață în școală, despre care ne vorbește Evangelia tot des, despre care, în sfârșit, se pomenește în vorbirea de toate zilele.

Copiii în școală deschid ochisorii mari, nu clipește, când li se face lecția despre înmulțirea pâinilor. Nu e mirare. A fost minunea care a răscolit mai mult mințile și inimile Evreilor cărorora li s'a dat să vadă și atâtea alte minuni.

Nici liniștirea furtunii pe mare, nici scoaterea duhurilor rele, nici tămăduirea orbilor și slăbănogilor nu li s'au părut așa mari, ca înmulțirea pâinilor. Când a liniștit marea înviforată, s'au întrebat, cine este acesta de și vânturile și marea ascultă de el? Când a tămăduit pe cei îndrăciți, lumea a fost cuprinsă de o spaimă, când a dat vedere orbilor, ziceau că proroc mare s'a ivit în lume.

Când însă s'au săturat cincimii în pustie din cinci pâini și doi pești și s'au adunat rămășițe de sfărâmituri douăsprezece coșuri pline, poporul a ales pe Hristos-împărat.

De fapt minunea înmulțirii pâinilor a fost numai dublarea, numai repetiția unei minuni care se petrece necurmat sub ochii oamenilor și în care nu mai vedem minunea numai atunci când e suspendată, încetată pe un timp oarecare. Din voia lui Dumnezeu au fost pe vremea lui Iosif șapte ani bogați și alți șapte ani de secetă. Din voia lui Dumnezeu au fost pe vremea lui Ilie trei ani și șase luni secetă. În vreme de secetă parecă ar fi minune o ploaie, să găsești un sac de grâu, sau cel puțin câteva sfărâmituri.

Hristos a săturat mulțimea în pustie. Le-a dat mâncare îndestulătoare din cinci pâini. Întrebarea, cum le-a dat, ar fi tot una cu întrebarea, de unde e rodul boabelor pe cari le-a sămănat plugarul? A luat sămânța, a aruncat-o în pământ, în bătaia ploilor, a vânturilor și a soarelui. A venit iarna și zăpada a acoperit-o cu gheața ei. Din bob a ieșit un fir de iarbă, acesta a crescut. Ce a luat acest fir din pământ, ce și cum a dus prin sine în sus de s'a făcut spicul cu zecile de boabe, ca bobul semănat, dar care de mult nu mai era, căci putrezise.

E așa de înaintată știința azi, că nu prea sunt taine pe care să nu le descopere, pe care să nu le lămurească. E însă așa de neputincioasă în fața unor lucruri neînsemnate cum e bunăoară firul de grâu. Ce se petrece în firul de grâu, de în locul unui bob putrezit în pământ, ne scoate din acelaș pământ zecile de boabe pentru pâine.

Cine poartă grije ca prin atâtea fire de grâu, prin toate lanurile de pe pământ să se urce din pământ în spice bobitețele aurii pe cari marii cerealiști din lume le măsoară cu tonele, cu vagoanele și pe cari trenurile și vapoarele le poartă în lungul și latul țării și în largul mărilor și țărilor.

Marii învățați născocesc învățături peste învățături despre facerea lumii, despre minunea cum a fost adusă lumea din neființă întru ființă și iată, aci avem minunea bobului de grâu. E o minune pe care o avem necurmat înaintea ochilor noștri și pe care tot nu o putem înțelege altfel, decât că Cel ce a zis lumii să se facă și s'a făcut,

acelaș Dumnezeu dă bobul din care să ni se facă pâine.

Și această minune a bobului de grâu, deși o avem necurmat sub ochii noștri, ne rămâne ca o taină, neînțeleasă. Ceva-ceva se pare că înțelegem, când taina și minunea se suspendă, încetează pe un timp oarecare. Când plugarul își seamănă sămânța, tot așa de bine lucrat și când bobul putrezește în pământ, dar rod nu aduce.

Precum frații lui Iosif au ajuns să-și vadă fratele vândut după șapte ani bogați în alți șapte ani de secetă, tot așa noi, cu știința atât de înaintată în lucrarea pământului, cu mașinăriile atât de desăvârșite, după ani de rod mult, numai în ani de secetă înțelegem taina și minunea săvârșită de Dumnezeu prin boabele de grâu.

Da, e minune însuș rodul grâului și atunci nu greșim spunând că înmulțirea pâinilor e numai repetiția, dublarea minunii. Cu rodul unei necurmăte minuni s'a făcut o altă minune.

Nu e mirare, că apostolii au adunat rămășițele de sfărâmituri, umplând cele douăsprezece coșuri. Fiecare sfărâmitură purta binecuvântarea lui Hristos.

Nu e mirare, că Hristos Mântuitorul a ales tot pâinea, spre a săvârși din ea o altă minune și taină, prefăcându-o prin rugăciune și prin binecuvântare în însuș Trupul său.

Poporul nostru e pătruns de o adâncă cinste față de bobul de grâu și de pâine. Ceea ce alte popoare nu văd, poporul nostru în fiecare bob de grâu vede chipul lui Iisus copil înfășat și are credința, că fiecare bob poate să ajungă pâine prefăcută la sfânta Liturghie în însuș Trupul Domnului.

La poporul nostru e credința că-i păcat să arunci în drum, sau să calci sfărâmiturile de pâine. Credința aceasta e izvorită din înțelegerea adâncă a necurmătei minuni, că binecuvântarea lui Dumnezeu e asupra fiecărui bob, că rodul spicelor e din cuvântul veșnic: „Să se facă”.

Sfântul Evanghelist Ioan scrie (6,12) că adunarea sfărâmiturilor s'a făcut din porunca lui Iisus Hristos, care a zis învățăceilor săi: „Adunați sfărâmiturile cari au rămas, ca să nu se piardă nimic”.

Dacă ați înțeles măcar ceva din adâncă taină a fiecărui bob de grâu, dacă ați înțeles măcar ceva din binecuvântarea fiecărei sfărâmituri de pâine și dacă ați înțeles măcar ceva, că porunca și purtarea de grije a lui Dumnezeu se descopere și în bob și în pâine, — adunați sfărâmiturile.

Nu călcați, nu aruncați în drum pâinea sau sfărâmiturile din ea, pentru că e rodul necurmătei și neînțelesei minuni, prin care Domnul se îngrijește să avem ce mânca, din ce să ne săturăm

trupește. Nu călcați sfărâmiturile de pâine, căci fiecare e o părticică și soră cu pâinea pe care Hristos Domnul o preface prin mijlocirea Duhului sfânt în însuș Trupul său, în pâinea cerească, pâinea vieții, în necurmata hrană a noastră.

Lăudați pe Domnul pentru fiecare bob și sfărâmitură și preamăriți-l în fiecare părticică de cuminecătură căci lui i se cuvine toată mărirea și cinstea în veci. Amin. F. C.

Cărți

Aurel Bugariu: Cronica Banatului de Nicolae Stoica de Hațeg din 1683-1827. Timișoara 1947, 46 p.

Istoriografia românească este încă departe de a avea acel *corpus* al izvoarelor sale, dorit de toți istoricii vechi și noi. Suntem departe nu numai de realizările impunătoare în această materie, ale popoarelor occidentale, dar suntem întrecuți și de unele popoare vecine, cari s'au trezit mai devreme ca noi să-și adune urmele trecutului — cronici, documente, inscripții etc. — în acele arătoase și utile colecții complete intitulate de obicei: *Monumenta Poloniae Historica* — la Polonezi; *Culegere completă a cronicelor rusești* (Polnoe sobranie russkih lietopisei) — pentru Ruși; *Fontes rerum Slavorum Meridionalium* — o colecție în curs de apariție, privind statul unitar jugoslav.

Incerările făcute la noi pentru editarea unui astfel de *corpus* al izvoarelor istorice sunt legate de numele marilor istorici: Bălcescu, Kogălniceanu, Ioanid, Papiu-Ilarian, Hașdeu, Iorga, Bogdan, — ca să amintim pe cei mai vechi. Se lucrează — cred — și acum cu stăruință, dar treaba aceasta comportă pe lângă o muncă și pricepere deosebită, și mijloace materiale serioase fără de care nu se poate întreprinde nimic temeinic.

Prof. A. Sacerdoțeanu în valoroasa lucrare *Indrumări în cercetări istorice* (București, Casa Școalelor, 7. a.) arată propunerile făcute de istoricii noștri cu privire la dispoziția materialului într'un astfel de *corpus*. În general ei sunt de acord că scriitorii (scriptores) să formeze o categorie distinctă. Aci intră cronicile.

Cartea, în legătură cu care scriem aceste rânduri este un mic studiu, asupra unei astfel de *cronici* de mare importanță pentru trecutul neamului nostru, dar care nici astăzi n'a fost publicată în întregime. Este vorba de cronica lui *Nicolae Stoica de Hațeg*, fost oarecând protopop al Mehădiei. Trăitor în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, N. Stoica de Hațeg, se ocupă și de evenimente mai vechi, pe care le cunoaște din tradiție și povestiri orale. Cro-

nica sa cuprinde deci, evenimente resirate pe un răstimp de un veac și jumătate (1683-1827). Este epoca pustiitoarelor războaie dintre austriei și turci.

Autorul studiază cronica după o „transcriere făcută de un anonim isteț“, deci nu după original. Cu toate acestea d-sa ne face un prețios serviciu de informație rapidă, redând în acest studiu, pe lângă viața cronicarului (scrisă după notele sale autobiografice), principalele evenimente povestite, câteva fragmente caracteristice; un glosar de cuvintele greu de înțeles precum și un capitol cuprinzând aprecieri (streine și proprii), asupra valorii cronicei. N. Iorga, laudă și cronica și pe cronicar, numindu-l „un cleric excepțional“. Alți istorici și în deosebi bănățenii: Patriciu Drăgălina, Dr. George Popoviciu, Coriolan Buracu, I. B. Mureșanu; I. D. Suciș și alții, îl folosesc asidu și-l prețuesc.

Recomandăm cartea Dlui A. Bugariu atât istoricilor de meserie, pentru orientarea rapidă în cuprinsul acestui important izvor istoric, cât și iubitorilor de lectură a unor întâmplări vechi, redată cu viuiciunea unui roman istoric și reproduse în parte în această broșură. Bănățenii ar putea face jertfa de a publica într'o ediție critică, întreagă cronica, făcând un real serviciu istoriografiei noastre.

Pr. Gheorghe Lițiu

Informațiuni

■ **Ziarele din Capitală** au publicat de curând vestea că în cursul lunii August vor avea loc alegerile de ierarhi în posturile vacante.

De prezent se lucrează la verificarea membrilor cu cari s'au complectat corporațiunile bisericesti în urma modificării unor articole din legea de organizare bisericească.

■ **Duh și Adevăr** organul omiletic al preoției din eparhia ort. rom. a Timișorii a apărut pe lunile Iulie-Septemvrie 1947.

Volumul cuprinde la început un minunat studiu al C. Părinte Profesor Dr. Corneliu Sârbu dela Academia Teologică „Andreiană“ din Sibiu, intitulat „*Preotul și predica de efect*“. Sunt redată aci reflecțiuni și îndrumări deosebit de importante pentru activitatea predicatorială a preotului încadrată în actualitate.

În „Galeria predicatorilor celebri“, Părintele Diacon Nicolae Corneanu semnează un studiu despre Sf. Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei.

Volumul cuprinde apoi următoarele predici: „Cinstirea sf. Cruci“ de Prot. Ștefan Lungu; „Demonizații“ de Prot. Dr. Gh. Cotoșman; „Misiunea apostolilor“ de Preot Vasile Coman; „Muștrări profetice“ de Preot Dr. Ioan Chioaru; „Democrația creș-

tină" de Prof. Simion Radu; „Supremul nostru reazim" de Preot P. F. Alexandru; „Credință și minuni" de Arhim. Dr. L. Busuioc; „Piatra cea din capul unghiului" de I. O. Van; „Maica Domnului apărătoarea creștinilor" de Preot Dr. Șt. Slevoacă; „Binecuvântarea lui Dumnezeu" de Preot Dr. Gh. Paschia și „Sf. Cruce" de Preot Gh. Geția.

La finea volumului P. C. Părinte Cons. Dr. Victor Vlăduceanu semnează „Revista Cărților" după care urmează îndătinatele „Ecouri, Note, Comentarii".

Concurse

Nr. 2160 / 1947.

Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiei Voivodeni, protopopiatul Ineu.

V E N I T E

1. Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh. cad. cu drept de pășune și pădure.
2. Folosința casei parohiale și a grădinei.
3. Stolele legale.
4. Interesele anuale după fondul birului preoțesc, existent în administrația episcopului.
5. Salar dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa a II-a.

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Cererile de concurs, dimpreună cu actele necesare (certificatul dela școala medie, absolutorul teologic și diploma de capacitate preoțească), și un scurt memoriu, cuprinzând datele personale și despre activitate, se vor înainta, în termenul concursului, Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Voivodeni, dela 15 Iunie 1947.

Arobat în ședința Consiliului Eparhial dela 28 Iunie 1947.

† ANDREI,
2-2 Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 2269—1947.

Se publică concurs, din oficiu, cu termen de 15 zile, cu salarul dela Stat, pentru întregirea parohiilor:

1. Pădureni, protopopiatul Chișineu Criș.
2. Berindia, protopopiatul Buteni
3. Schöndorf, protopopiatul Arad.
4. Traunau, protopopiatul Arad.
5. Sânleani cu filia L'vada, protopopiatul Arad.
6. Iermata Neagră, protopopiatul Chișineu Criș.

7. Luntreni, protopopiatul Cermei.

8. Bocsig I, protopopiatul Ineu.

Arad la 30 Iunie 1947.

† ANDREI, Traian Cibian,
2-2 Episcop. cons. ref. eparhial.

Nr. 1985—1947.

Se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile pentru următoarele posturi de cântăreți bisericești.

1. Parohia Laz, protopopiatul Buteni,

2. Parohia Gurba, protopopiatul Ineu.

3. Parohia Seleuș I, " "

4. Parohia Seleuș II, " "

5. Parohia Olari, protopopiatul Șiria.

6. Parohia Târnova " "

7. Parohia Lazuri, protopopiatul Hălmațiu.

8. Parohia Cuvin, protopopiatul Radna

BENEFICIU:

1. sesiunea cantorală în extenziunea hotărâtă de Consiliul Parohial

2. Stolele legale.

3. Eventual salarul dela stat

OBLIGAȚIUNI:

1. A conlucra cu preotul la toate serviciile bisericești și în special la „Școala de Duminecă"

2. A conduce strana instruiind în glasuri elevii cursului supra primar.

3. A forma cor din școlari și adulți.

Cel numit suportă toate impozitele de pe beneficiu.

Concurenții nu pot fi decât absolvenții cu diploma a Școlii de Cântăreți bisericești din Arad, cari își vor înainta în termen legal cererile Ven. Consiliu Eparhial.

Arad din ședința Consiliului Eparhial dela 10 Iunie 1947.

† ANDREI, Ic. Stavr. Caius Turicu
2-2 Episcop. cons. ref. eparhial.

Publicațiune

Parohia ort. română din Susani publică termen pentru licitație pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reconstrucție din nou a Bisericii din Susani pe ziua de 20 Iulie a. c. ora 2 d. m. la fața locului.

În lipsă de concurenți, licitația se va ține în ziua de 27 Iulie a. c. la aceeași oră și în același loc.

Planul și devizul lucrărilor se poate vedea și consulta în orice zi la oficiul Parohial din Susani. Plata lucrărilor se va face în natură, adjudecătorul lucrărilor primind în exploatare 7 hectare pădure în picioare.

Amatorii vor depune garanția legală de 5%.

Comitetul Parohial își rezervă dreptul de a preda lucrările aceluia dintre concurenți care prezintă cea mai mare garanție morală și materială.